

tudi dva cara snubača in veržeta svoje jabelko na mizo; tudi angelj in brat položita svoje jabelko na stran unih dveh. Ko ju car zagleda, reče vsem okoli stoječim: „Kaj hočemo zdaj: „tu sta cara, ona dva sta proti njima le berača.“ Na to povzame angelj: „Ali veste kaj? Naredimo tako le: Deklica naj vzame tri vinske tertre, naj jih vsadi in naj nameni vsakemu eno, katero koli hoče, in na čigar terti bo jutro grozdje, temu naj se deklica v zakon dá.“

To je bilo vsem prav. Deklica vzame tri tertre in jih vsadi in nameni vsakemu eno. In glej zjutraj je bilo grozdje na terti siromaškega mladenčca. Car zdaj ni vedil kaj, in dá hčerko najmlajšemu bratu, brez odloga gredó v cerkev in se poročí. Ko sta bila zaročena, ju angelj pelje v puščavo in ju zapusti tam; živela sta v puščavi leto in dan.

Ko preteče leto, Bog zopet reče angelju: „Pojdi in poglej, kako živé une sirote, in ako jim gré slabo, daj jim boljšega čiveža.“

Angelj pridši na zemljo se zopet spremeni v berača in gre k unemu, ki mu teče potok vina; prosi ga za kozarec vina, ali ta mu ga neče dati rekoč: „Da bi jez vsakemu dajal kozarec vina, bi mi ga kmali zmanjkalo.“ Ko angelj to sliši, prekriža s palico potok in na mestu vina začne teči zopet voda; angelj reče bratu: „To ni za te, pojdi pod hruško in varuj jo.“

Potem se angelj poda od tod in pride k unemu, kteremu so se golobje v ovce spremenili; tega prosi za hlebec sira, on pa mu ga ne dá rekoč: „Da vsakemu ponudim sira, ga kmalo ne bo več.“ Ko angelj božji to sliši, prekriža polje s palico in ovce se premené v golobe, angelj pa srednjemu bratu reče: „To ni za te, pojdi domú in varuj hruško.“

Nazadnje se angelj podá k najmlajšemu bratu gledat, kako živi on. Tje pridši vidi, da ta brat s svojo ženo živi siromaško v mali kočici. Prosi ju, da ga pod streho uzameta in prenočita; ona dva storita to preserčno rada, le prosita ga, da jima ne vzame za zlo, ker mu ne moreta postreči, kakor bi rada. „Siromaki smo“ — mu pravita. Angelj zaverne: „To nič ne dé, zadovoljen sem s tem, kar imata.“ Kaj jima je zdaj storiti? Žita nimata, da bi zamesila dober kruh, mlela sta le skorjo nekega drevesa in iz tega delala kruh. Iz take moke zamesi žena tudi zdaj kruh za gosta, naredí hleb in ga dene v peč, da se speče, potem se razgovarjajo z gostom.

Čez nekoliko časa mož in žena gresta gledat, je li že kruh pečen ali ne, in glej! lep hleb iz prave moke lepo naraščen je bil v peči. Ko to zagledata, povzdigneta roke k Bogu rekoč: Hvala ti, Bog, zdaj zamoreva gostu postreči.“ Potem neseta hleb pred gosta in pred-nj postavita tudi majoliko vode; ali glej, ko začnejo piti, je v majoliki vino. Zdaj angelj kočico prekriža s palico in berž se vse spremeni v carsko poslopje, in tu je vsega dosti.

Potem ju angelj še blagoslovi in se ločí od nju. Srečno sta živela vse svoje dni do smerti. Ivan *).

Narodne pravlice.

Gorica.

Potujoč po samotnej cesti od Celja v Velenje zapaziš čvetertinko ure popred, preden zagledaš celo krasno „Šaleško dolino“, iz ceste med dvema zelenima gričema lépo grajšnico „Gorica“ (nemški Eckenstein) imenovano. Ne dalječ od tod proti severni strani zagledaš pa tudi na višjem hribcu še prostor, kjer je svoje dni „Gorički grad“ bil. Dendenešnji le kar majhne razvaline zivajo v oblake in proti sinjemu planu žalostno, znam minljivosti, molé. Polovica teh razvalin je iz desk ponarejena zavolj romantične lepote, kjer se je zidovje že večidel razsulo. Od dalječ pa se ne pozná, da je razval iz lesá. Peljal me je une dni pot tje. Rad

*) Nam bode drago večkrat kaj.

bi bil kako pravlico v tem gradu zvedel, al ni ga bilo človeka, da bi mi bil svojo radovednost nasitil, kajti starega ni bilo blizo, mladi pa že nič več ne vedó. Res zadnji čas je že, da se naše národne pravlice nabirajo!

Ene dni pozneje pridem k nekemu že precej staremu možu. Poprašam ga, kakor že po navadi, če take ljudi vidim: „Ali mi veste kaj povedati od tote stare grajšine, — tako le od kovega „šaca“ kaj, ali od „strašila“ itd. „Da, — mi odgovorí — jaz bi Vam veliko povedal, pa se ne spominim vsega; tako pa le samo nekaj malega povem.“ Vesel sem bil in čisto zadovoljen tudi s trohico. Naj podam toraj sledeče od njega pozvedene pravlice, morebiti bojo marsikteremu všeč.

1.

Neka ženska, Kerlinka pod Goricoj po imenu, koja še nek živi, je enkrat srabotje za krovce po goričkem zidovji brala; naenkrat zapazi 4 putke pri germovji, koje so po zemlji praskale, in kokotale, kadar so kaj za pozobati našle. Žena jih začne putkati, češ, da bi jih vjela in si domá dobro pečenko napravila. V tem hipu pa vstane hud vihar in jo zapodí izmed razvalin. Črez nekaj časa se vsred nekega vinograda zavé, pa na telesu ni bila poškodovana nikjer.

2.

Neki pastir je okoli zidovja ovce pasel. Pride tudi noter v razvalino in zapazi zelenega možá, da je nekaj kopal. Pastir je menil, da je ta mož kak lovec, ga toraj praša, kaj da tu dela. Zelenjak ga serpo pogleda in gerdo proti njemu zine. Fant se vstraši, in verglo ga je tako dalječ, da sam ni vedel, kje da je.

3.

Neki Jozelj je na Božjega telesa den v razvalini s puško golobov čakal. Bilo mu je že dolgčas; vsede se tedaj na pečino in zadrema. Na to pa pride zeleni mož in ga vseka s drogom po ritniku, da se prebudi. Pošlata se za sedalo in — joj mu! klobaso ošlata! Na to ga pa hud piš po zraku nekam odnese. Ko je to pripovedoval ljudem, mu niso verjeli in so le rekli, da so mu je sanjalo. Pa njegova klobasa je bojda to prigodbo spričovala.

4.

M. Kukušič, ki mi je vse to povedal, kakor sem zapisal, je še pristavil, da je sam enkrat čuda lépo klet polno strašno velikih sodov s sladkim vinčekom napoljenih in mnogo žakljev z dnarmi nasutih memogredoč vidil; ravno tako tudi drugikrat neki ovčar!

V Velenjskem gradu.

Vijanski Janko.

Iz zgodb domačih.

(Nekaj iz francozke vojske.) Ko so bili zadujkrat Francozi na Krajskem, je imel en oddelk na Zagorskih zelnikih ležišče; njihov poveljnik je pa v poštni hiši stanoval. Imel je lepega, velicega psa. — Na tega se je bil Ivančič (vaščán) polakomil, ter ga v bravski hlev zaprè. Ko ga poveljnik pogreší, se razserdi, ter naznani, naj psa z lepo izpusti, kdor ga ima zapertega; če ne, bo huda. Za to se Ivančič ne zmeni. Ko pa drugo povelje oistreje pride, namreč: Naj se pès izpusti, če ne, bom dal vas zapaliti, se vendar udá, misleč, zavolj mene, Bog obvari, da bi vas pogorela, ter psa izpusti, rekoč: Pojdi, kamor ti je drago. Pes naravnost k duhovnu hiti, kjer je bil že večkrat z gospodom svojim; vrata najde odperte in noter smukne; ker je bilo večer, ga ni bil nobeden zapazil. Kmalo pa pride pet vojakov po nekem opravku v farovž, ter se začudijo tù psa najti. Gospod se zagotavlja, da se je pès sedaj noter priklatil, pa mu ne verjamemo. Zvezanega k poveljniku peljejo. Ta ga pa brez usmiljenja k smerti obsodi. Čez tri dni stoji na tičnici (nekemu klanču blizo ceste) trupa vojšakov z duhovnom v sredi.

Ravno mu poveljnik sodbo bere, ko se priderdra po cesti francozk general; berzo dá vprašati, kaj ta zbor pomeni. Ko se mu pové, gre sam tje, govori nekaj po nemško z duhovnom, ter ga — oprosti. — „Jaz sem bil priča te dogodbe,“ so mi stari oča djali. Pivčan.

Ozir po kmetijstvu v Evropi.

Na Francozkem je največ nogradov, namreč: 3 milijone in 600.000 oralov; naše cesarstvo ima 1 mil. 700.000 oralov, Španjsko pa 1 mil. 600.000 oralov nogradov. — Gojzdov ima Rusovsko 300 milijonov, Švedsko in Norveško 60 mil., naše cesarstvo 36 mil. — Sirove svile (žide) pridelava Francozko 46000 centov, naše cesarstvo 40.000, — vsa Evropa 220.000 centov. — Sladkora (cukra) potrebuje Evropa leto in dan okoli 20 milijonov centov, pridelava ga le peti del tega.

Novičar iz raznih krajev.

Lastnoročno pismo presv. Cesarja iz Laksenburga od 3. t. m. do nadvojvoda Albrecht-a, deželnega glavarja na Oggerskem, poterjuje novico, da berž ko bo moč se bojo Cesar s Cesarico povernili zopet na Oggersko. — Na poti na Laško je na sv. Rešnjega Telesa dan presv. Cesarica Marija Ana (žena presv. cesarja Ferdinanda) v Ljubljani bila. — Cesarski sklep od 24. p. m. določuje pravila, ktere imajo po novi zakonski postavi tudi za vojake veljavne biti. — Višje c. k. armadno poveljstvo je ukazalo majorju in stotniku, naj obišeta vse avstrijske železnice in pozvesta povsod: koliko vojakov zamore vsaka železnica v kratkem času prepeljavati, kadar bi treba bilo velike armade po železnici transportirati. — Da taki, ki se mislijo na Oggerskem vseliti, ne pridejo v kakošne zadrege, je bilo unidan oklicano, da na Oggerskem nobenih naselišč ne oddaja cesarska vlada. — Po več deželah se po izgledu dunajske razstave napravljajo domá kmetijske razstave. — Iz Milana se piše, da prvi hrup zavolj letošnjega slabega svilnega pridelka je bil prenapet, ker razun nekterih krajev v Brešii in Bergami se obnašajo červiči dobro. — V Marija-Celji so letos do binkošti že 80.000 romarjev šteli. — V Tarnovu v Galicii bi se bila 30. dan p. m. kmali grozna nesreča zgodila: v 2. razredu ljudskih šol se je poderl strop in poterl vse klopi in kar je sicer v šoli bilo; le ene minute pred, in sto staršev bi bilo obžalovalo strašno smert svojih otrok. — Toliko žalostneje novico pa smo zvedili sedaj od tistih nesrečnih 52 delavcov, kteri so bili s konji vred 28. dan p. m. v Švajci v Hauensteinskem predoru (tunelu) zasuti. Čeravno so začeli v tistem hipu zasip razkopavati in so kopali noč in dan, so prišli še le 4. dan t. m. do — zadušenih merličev. — Od tistih 87 ladij, ktere so Rusi sami pred Sevastopoljem v morje potopili, so jih zajeli iz vode že po svojih lastnih inženirjih 16; Amerikanci, ktere so Rusi udinjali, da jim bojo potopljene ladije iz morja vzdignili, se bojo tega dela še le pozneje lotili. — Odkar francozki vinorejci z žveplom preganjajo tertno bolezen, ga potrebujejo dvakrat več kot prej: leta 1849 se je žvepla vpeljalo na Francozko za 2 mil. in 864.810 frankov, lani pa že za 4 mil. 412.663 frankov. — Kralj sardinski se bo oženil s saksonsko princezno Sidonijo. — Sv. Oče papež so imeli 9. dan t. m. v Bolonijo priti, kjer so delali velike priprave za slovesen sprejem. — Novic politične baže je tako malo, da se vse važniše dajo skerciti na dvoje, namreč: kakošen bo konec belgijskih homatij in pa francozkih volitev. O belgijskih zadevah dobiva kralj od vseh županij prošnje, naj ostane vse kakor je pred bilo, in tako bo menda tudi ostalo, — kar pa se tiče francozkih volitev za

deržavni zbor, ki bojo 21. dan t. m., bo menda tudi vse pri starem ostalo in tako, kakor cesar Napoleon hoče, po kterege volji se morejo tudi poslanci voliti. Čudno je le to, da to, kar zoper željo avstrijske, angleške in turške vlade terja francozka vlada zastran volitev v Moldavi in Vlahii, tega noče in ne dovoli domá. — Danes je imel po nekem neslanem prerokovanji konec sveta biti. Več ljudi je to res verjelo; pa kaj! saj to ni pervikrat. Leta 1524 mesca svečana je neki zvezdogled prerokoval vesvoljni potop sveta, kterege se je celó kralj Karl V. bal, dokler ga ni neki Augustin Nif prevénil. Nekteri so takrat bežali na visoke gore; nekteri so si dali barke napravljati, v ktere bi se bili z živežem oskerbljeni podali; tako, na priliko, si je dal gosp. Auriol, predsednik Tuluškega zbora, za se in za svojo družino barko napraviti, ktera je blizo njegovega stanovanja stala na 4 vinskih stebrih, da bi je ne bil berž prvi naval vode poplaval; nekteri so clo strahú obnoreli. Mesec svečan pride in preteče — potopa pa ni bilo, kakor ga je zvezdogled prerokoval.

Pastirska.

Na hribu zelénem
Mi hišca stoji,
Okoli nje drevje
Prijazno cvetí.

V hlevu lesénem
Živinco redim,
Na pašo jo gonim,
Veselo živim.

S živadjo veselje
Na paši imam,
Tud pesmico peti
Veselo jez|znam.

Mars'kako zapojem
Jez pesmico rad,
In včasi poslušá
Me Jerica zad.

In skupaj pojeva
Veselo na glas,
Poteka tak berzo
Presladki nam' čas.

Veselo po gorah
Živim brez skerbí,
Se smejam in pojem,
Pri čedi ljubí.

Ko solnce je palo
Za sinjo goró,
Berž čedo jez ženem
Veselo sabó.

In žejna živinca
Prot' lokvi letí,
Se željno napije
In v hlevček beží.

Večerja me čaka
In rahlo senó,
Zahvalim se Bogu
Za vse mu serčno.

Najpervemu solnce
Mi bajto zlatí,
Najpervem' studenček
Mi žejo gasí.

Kaj unkraj počnejo
Pod goro ljudje,
Kaj v tujih deželah,
Mi mala skerb je.

Janez Bilc.

Narodna zastavica.

(Iz „Dijaške Slovenije“.)

Kdor je moj otec (oče), tistemu sem mati, lépo me hvali moje matere mož. Kaj je to?

Za pogorelce v Lašičah so darovali:

Iz Komenda sv. Petra 5 fl. 48 kr., gosp. M. K. v S. M. 2 fl., L. K. 24 kr., gosp. Sajovec J. iz Beršeca 1 fl., gosp. J. Pernel iz Bleda 3 fl., J. Klemenčič iz Bleda 30 kr., Bléška šola 7 fl. 24 kr., gosp. —f— 1 fl., gosp. J. P. 2 fl.

Vprašanje in prošnja zastraan slovnika.

V nekterih zlasti štajerskih bukvah in rokopisih se nahaja prilog rod, roda, rodo, v ravno tistem pomenu, kakor latinsko rudis, nemško roh. Ali je kje na Slovenskem ta beseda med ljudstvom?